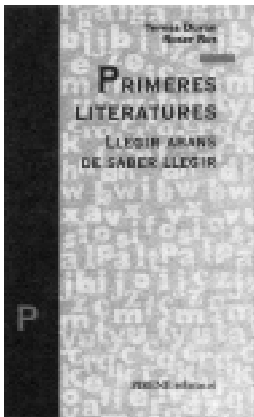

LLIBRES

DURAN, T. i ROS, R.
PRIMERES LITERATURES. Llegir abans de saber llegir. (Col·lecció DEIXEU-LOS LLEGIR).
Editorial Pirène.
Barcelona, 1995. 173 Pàgs.

Vet aquí un nou llibre per afegir a la cursa que l'editorial Pirène està fent per aconseguir que la literatura infantil i juvenil es conegui més i tingui les mateixes possibilitats d'estudi que qualsevol altra branca de

la literatura.

Amb llibres com aquest –que es refereix a la literatura per a nens i nenes de 0 a 6 anys, lectors que encara no llegeixen– es poden començar a aclarir conceptes de si és o no pretensions classificar com a obra literària les primeres cantarelles, els primers contes que escolten o miren la gent menuda. És precisament el costum de posar límits el que nega quins són els primers contactes del nen amb l'art, amb l'obra literària: si el nadó està en contacte amb la literatura oral, està o no en contacte amb l'art?

Aquesta pregunta és una de les raons que el fan ser, en aquest moments, un llibre realment oportú, perquè la literatura oral o escrita per a infants de 0 a 6 anys s'està fent present més enllà de la llar; està experimentant, com moltes altres coses que tenen relació amb els més petits, un canvi important, un canvi de presència.

La literatura oral i els primers llibres dels nens han esdevingut objectes de consum; per una banda, els elements literaris de la cultura infantil han sortit del clos tancat de la llar; per l'altra, els canvis de l'estructura familiar han fet sacsejar moltes de les activitats familiars més tradicionals. Sembla que per a molts explicar contes, mirar llibres, ja no és una de les moltes activitats naturals que acompanyen la vida domèstica. Per aquest motiu l'oralitat i tot el ritual que l'acompanya s'han trastocat.

Potser és per això que mestres joves –que volen introduir els contes en les seves activitats escolars–, pares novells –que comparteixen les tasques de la cria dels seus fills–, busquen desesperadament les instruccions d'utilització de la literatura infantil.

Intueixen que explicar contes és un art, i tenen por de no tenir aquelles condicions que es necessiten per transmetre una obra d'art.

Per aclarir aquest punt les autores fan parlar una gran experta, Sara C. Bryant: *És un art, el d'explicar contes, molt antic i tan humil que no se'n troben fàcilment les regles.*

Però molts d'aquests educadors i familiars inquiets i responsables veuen que és difícil avui recuperar l'espai i el temps que tradicionalment es dedicava als més petits, i és precisament en aquesta cruïlla on es poden trobar les regles de l'art d'explicar contes, d'encarrilar criatures, ja que la gràcia de la narració és fruit de la paciència que es té quan el temps no compta, i del goig per la parla, que es pot exercir en qualsevol lloc.

Amb aquest llibre tenim el com i el perquè de la narració oral, dels jocs de falda, dels primers llibres, etc.; unes bones reflexions per conèixer la quantitat de plecs i replecs de la literatura infantil, i també unes quantes raons per tranquil·litzar-nos, i sobretot per engrescar-nos, i potser fins i tot per enamorar-nos-en.

M. Àngels Ollé i Romeu
Didàctica de la Llengua i la Literatura

SEBASTIÀ, J.L. i VALLS, J.L.
UNA EINA PER A L'ACCIÓ TUTORIAL: EL QÜESTIONARI D'HÀBITS DE TREBALL INTEL·LECTUAL Q.H.T.I. 90

Edita Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.
Barcelona, 1995. 46 pàgs.

Aquest llibre aporta elements importants als tutors d'Educació Secundària Obligatòria, pel que fa a l'explotació pedagògica d'un qüestionari d'hàbits d'estudi. El qüestionari Q.H.T.I.90 permet mesurar conceptes i procediments, i pot ser utilitzat pel tutor en les avaluacions inicial i sumativa, però de forma especial en l'avaluació formativa.

Avalua les tècniques d'estudi i de treball intel·lectual, tant pel que fa al coneixement de la tècnica com a l'adquisició de l'hàbit, mitjançant una part teòrica i una altra de pràctica que mesuren les següents escales:

- Condicions ambientals de l'estudi.
- Planificació.
- Obtenció i comprensió teòrica de la informació.
- Retenció teòrica de la informació.
- Ús de la informació.
- Sinceritat.
- Obtenció i comprensió pràctica de la informació.
- Retenció pràctica de la informació

El llibre inclou un disquet, amb la qual cosa existeixen dues possibilitats d'aplicació, correcció i puntuació: amb el quadernet, ja sigui de forma individual o col·lectiva, i una altra mitjançant un programa informàtic.

J.L. Sebastià i J.L. Valls
Inspectors d'ensenyament a Tarragona

G. VALERO.
ITINERARIS PEL CENTRE HISTÒRIC DE PALMA. (Col·lecció Palma Ciutat Educativa).

Edita Ajuntament de Palma.
Palma de Mallorca, 1993. 221 Pàgs.

En general, vivim en un país on els recursos s'optimitzen poc. Es fan llibres bons que a penes tenen difusió i per contra, sovint es divulguen pamflets, bulló o ferralla, moltes vegades subvencionats, fets per quatre amics de la institució pagana. No és el cas del que presentem aquí, ans al contrari, i per això el posem de model, per provenir d'una realitat que ens és ben nostra.

El llibre és el núm. 21 de la col·lecció *Palma Ciutat Educativa*, la qual cosa ja diu bastant per on van els trets, pel qui sap i vol llegir. Però mirant els crèdits veus que encara hi ha més, i és, senzillament, que el llibre és una iniciativa conjunta del Departament de Dinàmica Educativa dels Serveis Educatius, de l' Oficina Municipal d'Informació Turística i de l'Ajuntament de Palma. Amb aquestes premisses, de ben segur que el llibre és rendible perquè hi ha suma d'esforços per preparar materials adequats, tant per a l'escola com per a un públic a qui cal iniciar.

El llibre pot ser útil –i per això el presentem aquí– per a aquells alumnes i mestres que decideixen anar a les Illes a passar els últims dies de curs d'un cicle. Com que per sort tot no és platja i discoteca, us recomanem aquest material per donar sentit a unes vacances segurament ben guanyades. Material que presenta la particularitat de cinc itineraris urbans que poden aportar que, tot passejant, es vagi fent repàs d'allò que s'ha fet a classe, o bé que poden, si aquests dies s'agafen com a mitjà de treball, fixar aspectes reals en relació amb un entorn diferenciat i semblant en una història que ens és comuna. El llibre és suggeridor per al mestre, perquè els alumnes quedin bocabadats davant el que ell ha vist "abans", o més ampliament, permet fer un veritable treball de camp dels alumnes, segons la disponibilitat que es tingui i es vulgui.

El material consta de cinc itineraris. A partir d'un plànol molt clar, cada itinerari consta d'un seguit de testimonis històrics a visitar en múltiples variabilitats, acompanyats per uns dibuixos originals, retrats preciosistes de Biel Bonnín i Vicent Sastre. En cada itinerari s'hi combinen molts elements, des dels clàssics edificis històrics i artístics del passat i del present –com per exemple l'Ajuntament, l'Estudi General Lul·lià, la Seu, el Palau Episcopal, esglésies de tot tipus i estils...–, fins a components particularitzats com l'urbanisme romà, l'arc de la drassana musulmana, els banys àrabs, oratoris, palaus privats, jardins, el call, carrers, teatres, fonts, forns, detalls del born, places, muralles i moltíssimes coses més.

Només per donar-ne testimoni cal anotar que hi apareixen treballats 106 components diferenciats. I per si faltés alguna cosa –que no hi falta– cal dir que a sota de cada pàgina hi ha unes entrades destacades on s'hi anoten detalls com el carrer o passeig de localització, l'estil artístic, els constructors o arquitectes, les hores de visita i/o on es pot anar a buscar la clau, el telèfon de contacte de la persona o organisme que ho ensenya, i altres detalls complementaris, encara que no menors. L'acabat final és un vocabulari de termes històrics i arquitectònics usats al text que completen un material excel·lent, que ens agradaria veure reproduït en d'altres indrets, però que malauradament escasseja.

Antoni Gavalda i Torrents
Didàctica de les Ciències Socials

PUIG ROVIRA, Josep M^a.
LA EDUCACIÓN MORAL EN LA ENSEÑANZA OBLIGATORIA.
Editorial I.C.E. (U.B.)/Horsori.
Barcelona, 1995. 322 Pàgs.

Es pot ensenyar la virtut? Es poden planificar i dur a terme intencionadament tasques eficaces d'educació moral en l'escolaritat obligatòria? Fins fa poc temps, per diverses raons, la resposta a preguntes com aquestes ha estat negativa, tot i la proclama general que mai ha deixat de preocupar la formació moral de l'alumnat. (De fet, ni els adoctrinaments de cara a la formació de l'esperit nacional-catòlicista, ni les campanyes de tot tipus dirigides a qualsevol cosa, ni les estones "ètiques" escolars, ni les tutories, han promogut alguna cosa més que rutines, discontinuïtats, incoherències, currículum ocult... pel que fa a l'educació moral).